

VVD
T.a.v. Dhr. B.A. Revis
Postbus 30836
2500 GV Den Haag

Onderwerp
Informatie met betrekking tot kandidaatstelling
voor de aankomende Eerste Kamerverkiezing op
23 mei 2011

Inleiding

Op maandag 23 mei 2011 zal de verkiezing voor de leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal worden gehouden. De dag van kandidaatstelling voor deze verkiezing is dinsdag 19 april aanstaande. Voor deze verkiezing treedt de Kiesraad op als centraal stembureau.

In deze brief wil ik u informeren over de procedures rondom de aankomende verkiezing voor de leden van de Eerste Kamer.

Kandidaatstelling

Kandidatenlijsten dienen door persoonlijke overhandiging te worden ingeleverd bij het centraal stembureau voor de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer (de Kiesraad) op *dinsdag 19 april 2011, tussen 9.00 uur en 17.00 uur precies, ten kantore van de Kiesraad, Herengracht 21, in Den Haag*. Om te voorkomen dat meerdere partijen tegelijk komen, met als mogelijk gevolg lange wachttijden, verzoek ik u hiervoor een afspraak te maken (telefoon 070 – 426 7329).

Wetswijzingen

Per 1 januari 2011 is een aantal nieuwe bepalingen in werking getreden over de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer. Het gaat om de volgende bepalingen:

- de kiesdrempel is verhoogd tot 100% (was 50%), hetgeen betekent dat alleen kandidaten die minimaal het aantal stemmen behalen dat nodig is voor het behalen van een zetel (aantal stemmen moet gelijk zijn aan de kiesdeler) kunnen worden verkozen met doorbreking van de lijstvolgorde;
- het is voor partijen niet langer mogelijk om lijstencombinaties aan te gaan;

SECRETARIAAT KIESRAAD

Datum
17 februari 2011

Ons kenmerk
2011-2000036634

Inlichtingen
Mw. mr. F. Arichi
T 070 426 7404
F 070 426 64 89

Uw kenmerk

Blad
1 van 6

Aantal bijlagen
2

Bezoekadres
Herengracht 21
2511 EG Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.kiesraad.nl

Emailadres
kiesraad@kiesraad.nl

Datum
17 februari 2011

Ons kenmerk
2011-2000036634

Onderdeel
Secretariaat Kiesraad

Blad
2 van 6

- partijen dienen hun kandidatenlijsten centraal in te leveren bij het centraal stembureau (de Kiesraad);
- de stemming vindt in iedere provincie op een vast tijdstip plaats, namelijk om 15.00 uur.

Daarnaast is er nog een aantal minder verstrekkende wijzigingen. Naast de mogelijkheid dat in verschillende provincies door één politieke partij verschillende kandidatenlijsten kunnen worden ingeleverd, kunnen politieke groeperingen voortaan ook één kandidatenlijst inleveren voor meerdere provincies. Op de lijst moet steeds worden vermeld, voor welke provincie(s) de kandidatenlijst wordt ingediend. Het is niet meer mogelijk in één provincie meerdere lijsten in te dienen. Ook nieuw is dat iedere kandidatenlijst ten minste door één lid van provinciale staten van iedere provincie waarvoor de lijst wordt ingeleverd een verklaring van ondersteuning moet worden overgelegd (model R 2).

Ondersteunende Software Verkiezingsproces (OSV)

Ter ondersteuning van de kandidaatstelling heeft de Kiesraad software laten ontwikkelen, de Ondersteunende Software Verkiezingen (OSV). Met de software kunt u alle bij de Eerste-Kamerverkiezing benodigde formulieren (R 1, R 7-1, R 7-2 en R 8) aanmaken en printen. Deze software zal eind februari 2011 aan politieke partijen worden toegezonden. Daarnaast wordt een instructiebijeenkomst georganiseerd over het gebruik van de software. Deze zal plaatsvinden op 23 februari 2011. Aangezien uw partij geregistreerd staat in het register van de Kiesraad met aanduidingen voor de Tweede – of Eerste Kamerverkiezingen en om die reden (met een aanduiding) deel kan nemen aan de Eerste Kamerverkiezingen heeft u inmiddels een uitnodiging ontvangen voor de instructiebijeenkomst. Mocht u deze uitnodiging niet hebben ontvangen en graag de bijeenkomst willen bijwonen dan kunt u contact opnemen met het secretariaat van de Kiesraad (contactgegevens zie onderaan in de brief).

Voor de volledigheid wijs ik u erop dat het uitgangspunt is dat de software ondersteunend is; het papieren proces blijft leidend. Hoewel het gebruik van de software niet verplicht is, heeft het voor het gehele verkiezingsproces grote voordelen wanneer u dit wel doet.

De politieke partijen zijn zelf, net als voor het handmatig invullen van de kandidaatstellingsformulieren, verantwoordelijk voor de ingevoerde gegevens. Ik verzoek u om het XML bestand dat wordt aangemaakt (genaamd Kandidaten_EK2011_....eml.xml) op 19 april aanstaande (dus naast de papieren kandidatenlijst en de overige formulieren) bij de Kiesraad in te leveren op cd-rom of usb-stick.

Datum
17 februari 2011

Ons kenmerk
2011-2000036634

Onderdeel
Secretariaat Kiesraad

Blad
3 van 6

Kandidatenlijst

Voor de kandidatenlijsten is model R 1 voorgeschreven. In het Kiesbesluit is bepaald op welke wijze de kandidaten op de kandidatenlijst vermeld dienen te worden. Hoe u hier in de praktijk mee dient om te gaan, is opgenomen in bijlage 1. Ik wijs u er met nadruk op dat de kandidaten alleen op de in die bijlage vermelde wijze (ingevolge artikel R 1 van het Kiesbesluit) kunnen worden vermeld. Een nieuwe politieke partij, of een partij die bij de laatstgehouden Eerste-Kamerverkiezing ten hoogste 15 zetels heeft behaald, mag maximaal 50 kandidaten opnemen in de lijst. Een politieke partij die 16 zetels óf meer heeft behaald bij de vorige Eerste-Kamerverkiezing mag maximaal 80 kandidaten opnemen op de lijst.

Iedere kandidatenlijst die voor een provincie wordt ingeleverd dient door ten minste één lid van provinciale staten te worden ondersteund (model R 2). Een lid van provinciale staten mag niet meer dan één verklaring van ondersteuning ondertekenen.

De naam van een kandidaat mag niet voorkomen op meer dan één van de lijsten die voor eenzelfde provincie zijn ingeleverd.

Op de lijst wordt aangegeven wie bij verhindering van de inleveraar bevoegd is tot het herstel van verzuimen.

Vermelding adres op kandidatenlijst

Sinds 1 januari 2010 is vermelding van het adres en de postcode van de kandidaat op grond van artikel H 2 van het Kiesbesluit niet langer verplicht. Vermelding van de woonplaats van de kandidaat is wel verplicht. In verband met de uitreiking van de benoemingsbrieven en geloofsbriefjes door het centraal stembureau moet overigens ten aanzien van kandidaten van wie geen adres en postcode is vermeld, wel een correspondentieadres (niet zijnde een postbusnummer) worden vermeld.

Over te leggen stukken

Bij de kandidatenlijst (model R 1) moeten verschillende stukken worden overgelegd. Het gaat om de volgende stukken:

- een verklaring van ten minste één lid van provinciale staten van iedere provincie waarvoor de lijst wordt ingeleverd dat hij de lijst ondersteunt (model R 2);
- *originale* instemmingsverklaringen van de op de lijst voorkomende kandidaten (model R 8) (N.B. kopieën worden niet geaccepteerd; indien een persoon in meerdere provincies kandidaat is, kan worden volstaan

Datum
17 februari 2011

Ons kenmerk
2011-2000036634

Onderdeel
Secretariaat Kiesraad

Blad
4 van 6

- met één instemmingsverklaring waarop is vermeld voor welke provincies deze geldt);
- een kopie van een geldig legitimatiebewijs van op de lijst voorkomende kandidaten, die nog geen zitting hebben in de Eerste Kamer. Aangezien de handtekening op de nieuwe legitimatiebewijzen verkleind wordt weergegeven, verzoeken wij u vriendelijk deze uitvergroot te kopiëren, zodat de handtekening duidelijk leesbaar is;
  - een *originele* verklaring van de (plv.) gemachtigde waarin aan de inleveraar de bevoegdheid wordt verleend boven de lijst de aanduiding van de desbetreffende groepering te plaatsen (model R 7-1);
  - indien gebruik wordt gemaakt van een samenvoeging van aanduidingen: een *originele* verklaring van de (plv.) gemachtigden van de desbetreffende politieke groeperingen waarin aan de inleveraar de bevoegdheid tot samenvoeging is verleend (model R 7-2);
  - indien de woonplaats van een kandidaat buiten het Europese deel van Nederland is gelegen: een aanwijzing van een gemachtigde wonende binnen het Europese deel van Nederland (deze aanwijzing vindt plaats op de instemmingsverklaring van de desbetreffende kandidaat).

Voorinlevering kandidatenlijsten

U kunt gebruik maken van de mogelijkheid om de kandidatenlijst en bijbehorende stukken van tevoren door medewerkers van het secretariaat van de Kiesraad samen met u te bekijken, zodat onnodige verrassingen zoals een verkeerde handtekening of ontbrekende formulieren kunnen worden voorkomen.

Van belang hierbij is dat de voorinlevering, ook al zouden de stukken in orde zijn bevonden, niet in de plaats kan komen van de kandidaatstelling op 19 april aanstaande. Voorinlevering kan op werkdagen in de periode van 12 april tot en met 15 april aanstaande. Indien u voorinlevering prijs stelt, dan verzoek ik u om hiervoor een afspraak te maken (telefoon 070 – 426 7329 e-mail kiesraad@kiesraad.nl).

Onderzoek kandidatenlijsten, herstel van verzuimen

De Kiesraad onderzoekt op donderdag 21 april 2011 de kandidatenlijsten. Indien de Kiesraad bij het onderzoek verzuimen constateert, stelt hij de inleveraar van de lijst hiervan onverwijld, via een aangetekende brief in kennis. Deze brief zal op donderdag 21 april per koerier worden bezorgd aan het adres van de inleveraar, zoals vermeld op de kandidatenlijst. Mede in verband hiermee verzoeken wij u ook om een telefoonnummer, waarop de inleveraar op donderdagmiddag bereikbaar is, door te geven aan de Kiesraad (kiesraad@kiesraad.nl, onder vermelding van de contactgegevens van de inleveraar en de naam van de provincie en partij die het betreft). Indien er verzuimen geconstateerd worden, zal de Kiesraad de inleveraars waarvan wij een telefoonnummer hebben doorgekregen, aanvullend bellen. Ik verzoek u er op toe te zien dat de inleveraar

Datum
17 februari 2011

Ons kenmerk
2011-2000036634

Onderdeel
Secretariaat Kiesraad

Blad
5 van 6

donderdagmiddag tussen 12.00 – 13.00 uur telefonisch bereikbaar is en die middag eventueel ook aanwezig is om de brief in ontvangst te nemen. Op dinsdag 26 april en woensdag 27 april 2011, van 9.00 tot 17.00 uur precies, kan de inleveraar bij het secretariaat van de Kiesraad (Herengracht 21 te Den Haag), de ter kennis gebrachte verzuimen herstellen.

Op donderdag 28 april 2011, om 11.00 uur, vindt in het gebouw van de Eerste Kamer, Binnenhof 22 te Den Haag, een openbare zitting van de Kiesraad plaats waarin wordt besloten over de geldigheid van de ingediende kandidatenlijsten. Op deze zitting wordt voorts besloten over het handhaven van de op de lijsten voorkomende kandidaten en de boven de lijsten geplaatste aanduiding van een politieke groepering. Ook zullen op deze zitting de lijsten worden genummerd. U bent van harte uitgenodigd aanwezig te zijn bij deze zitting. Om het gebouw van de Eerste Kamer te bezoeken, dient u zich te kunnen legitimeren.

Stemwaarden

Zoals bekend, worden de leden van de Eerste Kamer gekozen door de leden van provinciale staten. Aan de stem van ieder Statenlid wordt een bepaald gewicht toegekend. Dat gewicht is gebaseerd op de inwonersaantallen van de provincie en verschilt per provincie, omdat de inwonertallen per provincie nogal uiteenlopen. Zo vertegenwoordigt een Statenlid in een dunner bevolkte provincie aanzienlijk minder inwoners dan een Statenlid in de dichtbevolkte provincies. Het gewicht van iedere stem, de stemwaarde geheten, wordt als volgt vastgesteld. De stemwaarde is het inwonertal van een provincie gedeeld door het honderdvoud van het aantal leden waaruit Provinciale Staten bestaat. Als uitgangspunt voor de berekening wordt genomen het inwoneraantal per provincie per 1 januari 2011 zoals berekend door het Centraal Bureau voor de Statistiek. Het Centraal Bureau voor de Statistiek zal op uiterlijk 28 maart 2011 de inwonersaantallen per provincie publiceren in de Staatscourant. Aan de hand daarvan zal de Kiesraad de stemwaarden vaststellen en begin april publiceren in de Staatscourant en bekendmaken op de website www.kiesraad.nl.

Vaststelling van de uitslag

Op woensdag 25 mei 2011, om 16.00 uur, vindt in het gebouw van de Eerste Kamer, Binnenhof 22 te Den Haag, de openbare zitting van de Kiesraad plaats waarin de uitslag van de Eerste Kamerverkiezing van 23 mei 2011 zal worden vastgesteld. U kunt bij deze zitting aanwezig zijn. Ook voor toegang tot deze zitting dient u zich te kunnen legitimeren.

Datum
17 februari 2011

Ons kenmerk
2011-2000036634

Onderdeel
Secretariaat Kiesraad

Blad
6 van 6

Ten slotte

Voor de volledigheid ontvangt u een verkiezingskalender waarin alle belangrijke data op een rij zijn gezet. Indien u nog vragen hebt over de procedure of naar aanleiding van deze brief, dan kunt u contact opnemen met het Informatiepunt Eerste-Kamerverkiezing, e-mail: kiesraad@kiesraad.nl; telefoonnummer 070-426 7329

Hoogachtend,
DE KIESRAAD,
voor deze,

mr. M. Bakker
secretaris-directeur